

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उप निर्देशक पदको
खुला प्रतियोगिताको लिखित परीक्षाको
पाठ्यक्रम
एवं परीक्षा योजना

पाठ्यक्रमको रूपरेखा :- यस पाठ्यक्रमको आधारमा निम्नानुसार चरणमा परीक्षा लिइने छ :

प्रथम चरण :- लिखित परीक्षा पूर्णाङ्क :- २००
द्वितीय चरण :- अन्तर्वार्ता पूर्णाङ्क :- ३०

१. प्रथम चरण : - लिखित परीक्षा

पूर्णाङ्क :- २००

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	प्रश्नसंख्या X अङ्क	समय
प्रथम	दूरसञ्चार सेवा, व्यवस्थापन र कानून	100	40	विषयगत	लामो उत्तर	६ प्रश्न X १० अङ्क
					समस्या समाधान	२ प्रश्न X २० अङ्क
द्वितीय	आर्थिक विश्लेषण तथा व्यवसाय सम्बन्धी	100	40	विषयगत	लामो उत्तर	६ प्रश्न X १० अङ्क
					समस्या समाधान	२ प्रश्न X २० अङ्क

२. द्वितीय चरण : - अन्तर्वार्ता

पूर्णाङ्क :- ३०

विषय	पूर्णाङ्क	उतीर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली
अन्तर्वार्ता	30	-	मौखिक

द्रष्टव्य :

- लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी वा दुवै हुन सक्नेछ ।
- प्रथम र द्वितीय पत्रको लिखित परीक्षा छुट्टाछुट्टै हुनेछ ।
- लिखित परीक्षामा यथासम्भव पाठ्यक्रमका सबै एकाईबाट प्रश्नहरु सोधिनेछ ।
- विषयगत प्रश्नमा प्रत्येक खण्डका लागि छुट्टाछुट्टै उत्तरपुस्तिकाहरु हुनेछन् । परीक्षार्थीले प्रत्येक खण्डका प्रश्नहरुको उत्तर सोही खण्डका उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ ।
- यस पाठ्यक्रम योजना अन्तर्गतका पत्र/विषयका विषयवस्तुमा जेसुकै लेखिएको भए तापनि पाठ्यक्रममा परेका कानून, ऐन, नियम तथा नीतिहरु परीक्षाको मिति भन्दा ३ महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाईएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा परेको सम्झनु पर्दछ ।
- प्रथम चरणको परीक्षाबाट छनौट भएका उम्मेदवारहरुलाई मात्र द्वितीय चरणको परीक्षामा सम्मिलित गराइनेछ ।
- यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा, समूहको पाठ्यक्रम खारेज गरिएको छ ।
- पाठ्यक्रम लागू मिति :-

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उप निर्देशक पदको
खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम
प्रथम पत्र: दूरसञ्चार सेवा, व्यवस्थापन र कानून
खण्ड (क) - ५०अङ्क

1. दूरसञ्चार सेवा सम्बन्धी
 - 1.1 नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको गठनको उद्देश्य तथा काम, कर्तव्य र अधिकार
 - 1.2 नेपालको दूरसञ्चारको विकास, विस्तार र क्रियाकलाप एवं गतिविधि बारे जानकारी
 - 1.3 दूरसञ्चार क्षेत्रको संचालन र विकासको लागि स्वीकृत नीति
 - 1.4 नेपालको अर्थिक विकासमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (ICT) को भूमिका
 - 1.5 नेपालमा ग्रामिण दूरसञ्चार सम्बन्धी क्रियाकलाप र गतिविधि बारे जानकारी
 - 1.6 नेपालमा दूरसञ्चार सेवाको उपभोगबाट सामाजिक, आर्थिक क्षेत्रमा पर्ने प्रभाव
 - 1.7 नेपालको दूरसञ्चार विकासमा अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरुको भूमिका र योगदान
 - 1.8 दूरसञ्चार क्षेत्रमा सरकारी र नीजि क्षेत्रको सहभागिता
 - 1.9 विश्वमा दूरसञ्चारको क्षेत्रमा भए गरेका क्रियाकलाप र गतिविधिहरु बारे जानकारी
 - 1.10 सार्क मुलुकको दूरसञ्चार प्रणाली र नियमन व्यवस्था बारे सामान्य जानकारी
 - 1.11 अन्तरआवद्धता (Inter Connectivity) बारे सामान्य जानकारी
 - 1.12 गरिवी निवारणको प्रयासमा दूरसञ्चारको योगदान
 - 1.13 सामाजिक न्याय, सुरक्षा र दूरसञ्चारको उपयोग
 - 1.14 दूरसञ्चार सेवा र सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको विकासमा सरकारी, गैर सरकारी तथा नीजि क्षेत्रको भूमिका
 - 1.15 दूरसञ्चार विकासको लागि Universal Service Obligations / Universal Service Access को अवधारणा
 - 1.16 दूरसञ्चार सेवा संग सम्बन्धित: Licensing Service: Licensing Objective, Licensing Process & Licensing rules in WTO regulation reference paper
 - 1.17 Market Structure for Interconnection Negotiation
 - 1.18 Telecom Market Segmentation
 - 1.19 Tariff Controls, Quality of services and Data Protection
 - 1.20 IUC (Interconnection Usage Charge) अन्तरआवद्धता शुल्क
 - 1.21 International Organizations -WTO, World Bank, ADB, ITU, APT, SATRC, SAFTA, BIMSTEC & APEC
 - 1.22 दूरसञ्चार सेवाको नियमन, सञ्चालन र विकाससंग सम्बन्धित समस्याहरुको पहिचान तथा समाधानका उपायहरु
2. व्यवस्थापन
 - 2.1 व्यवस्थापनको अवधारणा, सिद्धान्त र विकासक्रम
 - 2.2 मानव संसाधन व्यवस्थापनको अवधारणा, महत्व, प्रक्रिया

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उप निर्देशक पदको
खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम

- 2.3 संगठन र व्यवस्थापनको नविनतम अवधारणाहरू र यसका उदीयमान चुनौतीहरू
- 2.4 योजना तर्जुमा कार्यान्वयन र अनुगमन तथा मुल्यांकन सम्बन्धी सामान्य जानकारी
- 2.5 सहभागिता मुलक व्यवस्थापन, टोलीगत कार्य (Team Work)
- 2.6 नेतृत्व, निर्णय प्रक्रिया र उत्प्रेरणा
- 2.7 द्वन्द व्यवस्थापन र तनाव व्यवस्थापन
- 2.8 परिवर्तन व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन, विपद व्यवस्थापन
- 2.9 वार्ता र वार्ता गर्ने सिप सम्बन्धी ज्ञान
- 2.10 सूचना र संचार प्रविधि एवं व्यवस्थापन सूचना प्रणाली
- 2.11 Corporate Governance को अवधारणा र प्रयोग
- 2.12 तालिम तथा व्यवस्थापन विकास (Training and Management Development)
- 2.13 श्रम सम्बन्ध : अवधारणा, उद्देश्य, श्रम सम्बन्धी प्रणाली भित्रका पात्रहरू (Actors of Industrial Relation System) र नेपालको सार्वजनिक निकायहरूमा कर्मचारी यूनियन
- 2.14 दूरसञ्चार प्राधिकरणको कामसंग सम्बन्धित नीति, योजना तथा कार्यक्रम एवं क्रियाकलापको सवल तथा दुर्बल पक्ष तथा अवसर र चुनौति (SWOT) को विश्लेषण
- 2.15 रणनीतिक योजना र व्यवस्थापन (Strategic Planning & Management)
- 2.16 नेतृत्व विकासका (Leadership Development) सिद्धान्त र आवधारणा, सार्वजनिक सस्थानमा नेतृत्वको अवस्था र चुनौति
- 2.17 सार्वजनिक सेवा प्रवाहको उद्देश्य, आवश्यकता र प्रभावकारिता
- 2.18 दिगो विकास लक्ष्य (SDG) को उद्देश्य र लक्ष्य
- 2.19 बजारमूखी अर्थव्यवस्थामा नियमनकारी निकायको भूमिका
- 2.20 विश्व व्यापार संगठन र नेपालको भूमिका

खण्ड (ख) - ५०अङ्क

3. ऐन, नियम र नीतिहरू

- 3.1 दूरसञ्चार ऐन, २०५३
- 3.2 दूरसञ्चार नियमावली, २०५४
- 3.3 मध्यस्थता ऐन, २०५५
- 3.4 साभेदारी ऐन, २०२०
- 3.5 प्राइभेट फर्म रजिष्ट्रेशन ऐन, २०१४
- 3.6 अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान ऐन, २०४८
- 3.7 अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान नियमावली, २०५९
- 3.8 भ्रष्टाचार निवारण ऐन, २०५९
- 3.9 रेडियो ऐन, २०१४

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उप निर्देशक पदको
खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम

- 3.10 रेडियो संचार (लाईसेन्स) नियमावली, २०४९
- 3.11 ब्रोडब्याण्ड नीति, २०७१
- 3.12 सार्वजनिक-निजी साभेदारी नीति, २०७२
- 3.13 सूचना तथा संचार क्षेत्रको दिर्घकालिन नीति, २०५९
- 3.14 सूचना तथा सञ्चार प्रविधि नीति, २०७२
- 3.15 दूरसञ्चार नीति, २०६०
- 3.16 सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन, २०६४
- 3.17 सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३
- 3.18 श्रम ऐन, २०४८
- 3.19 विद्युतीय कारोबार सम्बन्धी ऐन, २०६३
- 3.20 उपभोक्ता हित संरक्षण ऐन, २०५४
- 3.21 करार ऐन, २०५६
- 3.22 कम्पनी ऐन, २०६३
- 3.23 नेपाल नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणको आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६७
- 3.24 नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (कर्मचारीको सेवाका शर्त सम्बन्धी) विनियमावली, २०७३
- 3.25 नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरण (ग्रामीण दूरसञ्चार विकास कोष परिचालन) विनियमावली, २०६४

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उप निर्देशक पदको
खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम

द्वितीय पत्र :- आर्थिक विश्लेषण तथा व्यवसाय सम्बन्धी

खण्ड (क) - ५०अङ्क

1. आर्थिक विश्लेषण

- 1.1 मूल्य निर्धारणका आधार र आर्थिक परिसूचक (Economic Indicators)
- 1.2 पूँजीगत बजेट (Capital budgeting) को अर्थ महत्व एवं तरिकाहरु
- 1.3 Method of Project Appraisal: Pay Back Period, NPV, Internal Rate of Return (IRR), Profitability Index, etc.
- 1.4 सामाजिक लागत लाभ विश्लेषण (Social Cost Benefit Analysis)
- 1.5 Project Plan and Proposal
- 1.6 बजेट व्यवस्था, लेखा तथा आन्तरिक नियन्त्रण, लेखापरिक्षण र मौद्रिक तथा वित्तीय नीति सम्बन्धी व्यवस्था
- 1.7 मुलुकको सोधनान्तर स्थिति, वैदेशिक व्यापार र भुक्तानी सन्तुलन
- 1.8 सार्वजनिक खरिदको अवधारणा र नेपालमा यसको प्रयोग
- 1.9 Cost Analysis: Actual, Forecast, Hypothetical, Fixed, Variable, Incremental, Direct, Indirect, Overhead, Running Cost, Common and Joint Cost, Economic Cost, Accounting Cost and Break Even Point
- 1.10 गरीबी निवारण (Poverty Alleviation)
- 1.11 आर्थिक उदारीकरण, विश्वव्यापिकरण, निजीकरण र नेपाल
- 1.12 नियमनकारी निकायबाट हुने सुपरिवेक्षण (supervision) को अवधारणा, उद्देश्य, कार्य, पद्धति र महत्व
- 1.13 अनुगमन तथा मुल्यांकन (Monitoring and Evaluation), Outside and off side supervision
- 1.14 सार्वजनिक संस्थान व्यवस्थापन (Public Enterprise Management)
- 1.15 आयोजना व्यवस्थापन (Project Management)
- 1.16 Basic Concept of Competition Policy
- 1.17 Anti-Competition Behavior and Competition Policy
- 1.18 Anti-Competitive Behavior
 - Market Shares
 - Market Segmentation
 - Information to Customers
 - Use of dominant Position
 - Antitrust Policy
- 1.19 Price Cap Regulation

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
प्रशासन सेवा अन्तर्गत उप निर्देशक पदको
खुला प्रतियोगिताको लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम

खण्ड (ख) - ५०अङ्क

2. व्यवसाय सम्बन्धी

- 2.1 उपभोक्ता हित संरक्षण सम्बन्धी अवधारणा र नेपालमा यसको प्रयोग
- 2.2 सूचनाको हक र सार्वजनिक निकायको कर्तव्य
- 2.3 वार्ता तथा सम्झौता गर्ने सीपहरु (Negotiation & Agreement Skills)
- 2.4 ट्रेड युनियनको अवधारणा र सामुहिक सौदावादी सम्बन्धी सिद्धान्त बारे जानकारी
- 2.5 बौद्धिक सम्पत्ति सम्बन्धी अधिकार (Intellectual property rights)
- 2.6 Multinational Companies र विकासोन्मुख मुलुकको अर्थ व्यवस्था विचको अन्तरसम्बन्ध
- 2.7 सरकारी-निजी साभेदारीको अवधारणा र नेपालमा यसको प्रयोग
- 2.8 नेपालको विकासमा वैदेशिक सहयोग र अन्तर्राष्ट्रिय वित्तिय संस्थाहरुको योगदान
- 2.9 विश्व व्यापार संगठन र नेपाल
- 2.10 बजारमूखी अर्थव्यवस्थामा नियमनकारी निकायको भूमिका
- 2.11 नेपालको अर्थिक विकासमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (ICT) को भूमिका
- 2.12 करारको अवधारणा र यसका आधारभूत सिद्धान्तहरु
- 2.13 धितोपत्र सम्बन्धी अवधारणा र नेपालमा यसको उपयोग तथा कानूनी व्यवस्था
- 2.14 दामासाही सम्बन्धी अवधारणा र कानूनी व्यवस्था
- 2.15 प्रतिस्पर्धा प्रवर्द्धन र बजार संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था
- 2.16 नियमनकारी निकायवाट जारी हुने निर्देशन (Directives) अवधारणा र नेपालमा यसको प्रयोग